

LIETUVOS STANDARTIZACIJOS DEPARTAMENTO

2019 m. ATASKAITA

**PAGAL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
REGLAMENTO (ES) NR. 1025/2012 DĖL EUROPOS
STANDARTIZACIJOS 6 STRAIPSNIO „MVI PRIEIGA
PRIE STANDARTŲ“ 3 DALĮ**

Vilnius

2020 m. kovas

IŽANGA

Ataskaita parengta įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos 6 straipsnio 3 dalį, kuria vadovaujantis visos Europos Sąjungos (ES) nacionalinės standartizacijos institucijos turi pateikti metinę ataskaitą apie priemones, kuriomis skatina bei palengvina mažų ir vidutinių įmonių* (toliau – MVĮ) prieigą prie standartų ir kitų leidinių, apie dalyvavimą standartų rengimo procese bei informaciją, kaip jos keičiasi geros MVĮ dalyvavimo standartizacijoje praktikos pavyzdžiais su kitomis ES nacionalinėmis standartizacijos institucijomis.

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie 2019 m. Lietuvos standartizacijos departamento (toliau – Departamentas) vykdytą veiklą, siekiant sudaryti MVĮ geresnę prieigą prie standartų ir paskatinti jų dalyvavimą standartizacijoje.

PRIEMONĖS, KURIOMIS SIEKIAMA PAGERINTI MVĮ PRIEIGĄ PRIE STANDARTŲ IR PASKATINTI JŲ DALYVAVIMĄ RENGIANT STANDARTUS

INFORMACIJOS APIE STANDARTUS TEIKIMAS

Departamento svetainėje esančioje Elektroninėje standartų parduotuvėje (<https://eshop.lsd.lt>) skelbiama informacija apie išleistus Lietuvos standartus ir kitus leidinius (toliau – standartai) bei neperimtus Europos standartizacijos komiteto (CEN) ir Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto (CENELEC) leidinius, pvz., technines ataskaitas (CEN/TR, CENELEC/TR) ar darbinio seminaro susitarimų pranešimus (CWA). Visos suinteresuotosios šalys, įskaitant MVĮ, informaciją gali rasti vienoje vietoje ir tai supaprastina reikiamo standarto paiešką.

Reikiamo standarto paiešką Elektroninėje standartų parduotuvėje galima atlikti pagal standartizacijos sritis, technikos komitetą, lietuviškus ir angliškus raktinius žodžius, standarto numerį ir kitus požymius. Prie informacijos apie kiekvieną standartą nemokamai pateikiamos standartų bei neperimtų CEN ir CENELEC leidinių santraukos (taikymo sritys) lietuvių arba anglų kalbomis. Taip pat yra galimybė nemokamai peržiūrėti pirmus standarto puslapius.

PRIEIGA PRIE STANDARTŲ

Departamento specialistai konsultuoja suinteresuotąsias šalis standartų rengimo bei taikymo klausimais.

Sukurtos priemonės, leidžiančios pateikti užklausą rūpimais klausimais dėl standartų ir standartizacijos veiklos (<http://www.lsd.lt/index.php?-850111203>). Nuo š.m. rugpjūčio mėn. apie standartuose pastebėtus klaidas ir netikslumus galima rašyti elektroninėje standartų parduotuvėje (<https://eshop.lsd.lt>), atitinkamo standarto laukelyje “Komentuoti standartą”.

---

* Įmonės, kuriose dirba mažiau kaip 250 asmenų ir kurių metinės pajamos neviršija 50 mln. EUR ir (arba) turto balansinė vertė neviršija 43 mln. EUR (SD 14:2010).

Standartų skaitykloje galima skaityti:

- Departamento (LST) standartų fondo dokumentus;
- Europos telekomunikacijų standartų instituto (ETSI) standartus;
- Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) standartus;
- Tarptautinės elektrotechnikos komisijos (IEC) standartus;
- Didžiosios Britanijos standartų instituto (BSI) standartus;
- Vokietijos standartų instituto (DIN) standartus;
- Europos standartų projektus;
- kitus leidinius.

Standartai yra rengiami pagal Lietuvos standartų programą. Ji skelbiama Departamento svetainėje (<http://www.lsd.lt/index.php?288246575>). Skiriant finansavimą standartų redakcijų lietuvių kalba rengimui, didelis dėmesys skiriamas tokių standartų lietuviškųjų versijų rengimui, kurie yra reikalingi MVĮ ir bus taikomi jų veikloje. Išleisti standartai lietuvių kalba palengvina jų teisingą supratimą ir taikymą.

Departamentas, skelbdamas Lietuvos standartų programą joje pateikia informaciją apie rengiamus standartus, kurie aktualūs MVĮ.

Elektroninėje standartų parduotuvėje galima įsigyti elektronines arba popierines išleistų Lietuvos standartų versijas bei užsisakyti standarto 24 val. trukmės skaitymo paslaugą.

Departamente orientuota politika siekiant gerinti MVĮ prieigą prie standartų. MVĮ įsigyjant standartus yra taikoma 20 % nuolaida, taip pat organizuojami specializuoti seminarai, įsteigti prizai geriausiems MVĮ standartų naudotojams.

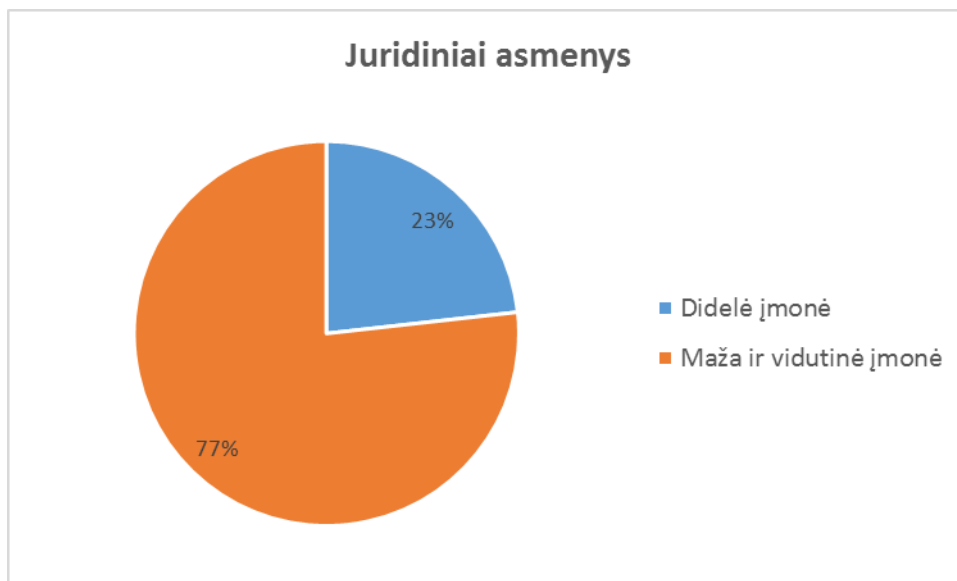
SĄLYGŲ DALYVAUTI STANDARTIZACIJOS VEIKLOJE MVĮ SUDARYMAS IR PRIEIGA PRIE STANDARTŲ PROJEKTŲ

MVĮ gali dalyvauti standartizacijoje dalyvaudamos technikos komitetų veikloje arba teikdamos pastabas dėl standartų projektų.

Svetainėje (<https://eshop.lsd.lt/public#/committee/list>) yra pateikiama išsami informacija apie Departamento technikos komitetų veiklą, narius ir rengiamus standartų projektus.

Departamento technikos komitetų veikloje savanoriškai ir lygiomis teisėmis dalyvauja visos suinteresuotosios šalys, įskaitant MVĮ. Kadangi narystės mokesčio nėra, suinteresuotoms MVĮ (218), jų asociacijoms (16) sudaromos vienodos sąlygos visateisės narystės pagrindais dalyvauti standartizacijoje.

2019 m. gruodžio mėn. duomenimis apie 70 % visų technikos komitetų narių sudarė gamintojai, paslaugų teikėjai ir jų asociacijos. MVĮ apėmė apie 78% gamintojų ir paslaugų teikėjų dalies.

MVĮ technikos komitetų veikloje gali apsispręsti dalyvauti ir stebėtojo teisių pagrindais (be balsavimo teisės), paskirdamos savo įgaliotuosius atstovus, kurie gali teikti komentarus dėl rengiamų standartų ir kitų leidinių dalykinio turinio ir taip užsitikrinti tinkamą atstovavimą jų interesams (<http://www.lsd.lt/index.php?-788147747>).

MVĮ, dalyvaujančios technikos komitetų veikloje, turi nemokamą prieigą prie rengiamų standartų projektų ir gali teikti dėl jų komentarus per el. komitetą Livelink (<http://live.lsd.lt/smis>).

Tos MVĮ, kurios nedalyvauja technikos komitetų veikloje, gali teikti Departamentui siūlymus tiesiogiai dėl naujų standartizacijos temų.

Informacija apie viešajai apklausai pateiktus standartų projektus skelbiama Departamento svetainėje.

MVĮ, nedalyvaujančios technikos komitetų veikloje, taip pat gali nemokamai susipažinti su rengiamų standartų projektų tekstais ir teikti savo komentarus dėl jų dalykinio turinio. Visi pageidaujantys naudotis šia paslauga dėl prisijungimo duomenų gali kreiptis el. paštu livelink-help@lsd.lt arba telefonu (8 5) 270 9362, mob. telefonu 8 659 93 226.

SEMINARAI STANDARTŲ TAIKYMO KLAUSIMAIS

Departamentas, siekdamas skatinti standartų taikymą ir gerinti supratimą apie juos, organizuoja seminarus suinteresuotosioms šalims.

Departamente buvo organizuoti seminarai standartizacijos klausimais atskirų ūkinės veiklos sričių atstovams, kuriuose dalyvavo beveik 215 gamintojų ir paslaugų teikėjų, kontrolės ir sertifikavimo įstaigų bei valstybės institucijų atstovų.

2019 m. kovo 20 d. vyko seminaras „Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 *Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai* interpretavimas. Rizikos valdymas“.

2019 m. balandžio 11 d. vyko seminarai „Suvirinimo medžiagų žymėjimas ir parinkimas pagal standartus“ ir „Suvirinimo procedūrų aprašai ir jų patvirtinimas pagal standartų reikalavimus“.

2019 m. gegužės 21 d. ir birželio 11 d. vyko seminaras „Standarto LST EN ISO 19011:2018 *Vadybos sistemų audito gairės* taikymas“.

2019 m. rugsėjo 17 d. vyko seminaras „Lietuvos standarto LST EN ISO 50001 *Energijos naudojimo vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo nurodymai* taikymas“.

2019 m. lapkričio 26 d. vyko seminaras „Žmogiškųjų išteklių valdymas pagal standartų reikalavimus“.

2019 m. gruodžio 10 d. vyko seminaras „Standarto LST EN ISO 19011 taikymas atliekant vidaus medicininį auditą sveikatos priežiūros įstaigose“.

KEITIMASIS GEROS MVĮ DALYVAVIMO STANDARTIZACIJOJE PRAKTIKOS PAVYZDŽIAIS SU KITOMIS ES NACIONALINĖMIS STANDARTIZACIJOS INSTITUCIJOMIS

Baltijos standartizacijos forumas (BSF).

2019 m. rugsėjo 5 d. Druskininkuose vyko kasmetinis Baltijos standartizacijos forumo susitikimas. Forume dalyvavo Estijos, Latvijos, Lenkijos ir Lietuvos nacionalinės standartizacijos institucijos. Tai buvo 20-asis jubiliejinis forumas, kurį organizavo Lietuvos standartizacijos departamentas. Forume taip pat dalyvavo Europos standartizacijos komiteto (CEN) ir Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto (CENELEC) Valdymo centro Standartizacijos ir skaitmeninių sprendimų departamento direktorė p. Cinzia Missiroli, svečių teisėmis dalyvavo ir Ukrainos delegacija, vadovaujama Ukrainos viešosios įmonės „Ukrainos standartizacijos, sertifikavimo ir kokybės problemų mokslo tyrimų ir mokymo centras“ generalinės direktorės p. Annos Lisinos.

Tradiciškai Baltijos standartizacijos forumo plenarinėje sesijoje buvo aptariami per metus šalių narių nacionalinėse standartizacijos institucijose įvykę struktūriniai ir kitokie pasikeitimai, įdiegtos naujovės, pasiekimai, diskutuojama dėl Europos ir tarptautinių standartizacijos organizacijų strateginių dokumentų projektų. Po pietų forume dalyvaujantys ekspertai diskutavo aktualiais klausimais 4-iose teminėse darbo grupėse „Valdymas“, „Standartizacijos procesai, technikos komitetų veikla“, „IT ir standartizacija“, „Paslaugos klientams ir komunikacija“.

Toliau pirmininkavimą Baltijos standartizacijos forumui perėmė Estijos nacionalinė standartizacijos institucija.